

Izhaja
10. in 25. dne
vsakega meseca

Stoji za
celo leto 3 gld. —
pol leta 1 „ 60
četrt „ — 80
(Posamezne štev.
15 kr.)

Oznaniła,
1krat natiskena,
od vrste 15 kr.

Naročnina,
vključno in reklamacije
pošiljajo se
upravnistvu
v Maribor.

Odprte rekla-
macije so
poštne prosto.

POPOTNIK.

Glasilo

„Zaveze slovenskih učiteljskih društev“.

Izdajatelj in urednik:

M. J. Nerat, nadučitelj.

Spisi in dopisi
pošiljajo se
urednistvu
v Maribor,
Reiserstrasse 8.

Pismom,
na katere se želi
odgovor,
naj se pridene
primerna poštna
znamka.

Na anonimne do-
pise se ne oziramo.

Nebrantovana pisma
se ne sprejemajo.

Rokopisi
in na
oceno poslane knjige
se ne vračajo.

Za novo leto!

Na novo v svet krepak in čil
«Popotnik» danes roma;
Tovarišem bo um vedril,
Gojil ljubav do doma.

Stesali smo si varen čoln,
Krstili ga «Zavezo»,
Bo li, želja in upov poln,
Prenesel viher jezo? —

«Popotnik» mu krmilo je,
A vodimo je sami,
Valov pa še obilo je ...
Čez moramo z željami!

Če še tako močan krmar,
A slabo je krmilo,
Bregovje pristana nikdar
Ne bo se mu odkrilo.

Zato kot družji nas poklic,
Tako nas delo družji!
Delavnih rok in jasnih lic
Vsak vsem in sebi služi!

Krog svojega krmila vsi
Veselo se zbirajmo;
Če žitja val hrumi, grozi,
Kaj to?!... Krepko jadrajmo!

Izginjal bo za valom val
Minevale klečeti ...
Bog daj, da cilj nam zasijal
Vže v letošnjem bi leti!

Fr. G.

O koncentraciji pouka v ljudski šoli.

Ravnatelj Henrik Schreiner.

Več ko 22 let imamo novo šolsko postavo, o kateri smo pričakovali, da bode narodno vzgojo in narodni ponk povzdignila visoko nad prejšnjo stopinjo. Več ko 22 let učijo in vadijo se učiteljski pripravniki po novi metodi in več ko tri četrtine sedanjega učiteljstva učilo se je in poučuje po tej metodi in tudi starejši gospodje poprijeli so se te metode, tako, da smemo reči, da se povsodi pri nas gotovo že deset let poučuje po novi metodi. Je-li tedaj vzgojni in učni uspeh sedaj takšen, kakoršnega smo pričakovali in kakoršnega si želimo? —

Kdor pošteno sodi, nam bode pritrdil — in to tudi storé gospodje, ki so poprejšno šolo dobro poznali — da nismo neskromni, ako povdarjamo, da se je v našem šolstvu mnogo zboljšalo. (S tem pa nikakor nočem reči, da je bilo poprej vse slabo.) Vendar pa moramo tudi priznati, da v sedanji šoli ni še vse tako, kakor bi moralo biti. Najčese se ji očita, da se učenci ne učé toliko, kolikor bi se moralo pričakovati, zlasti pa ne v jezikovnem pouku in iz računanja. Nekateri celo trdijo, da so se iz teh predmetov poprej več naučili, ko sedaj. Med poslednje spadajo pogostokrat srednješolski profesorji, o katerih ne moremo trditi, da so nepoklicani grajalci.

Stopimo v kako ljudsko šolo in poslušajmo! Pogostokrat se bodedo s pravim veseljem prepričali, kako lepo učenci odgovarjajo, dokler ostane učitelj s svojimi vprašanji pri snovi, ki jo je pred kratkim predelal. Kakor hitro pa seže dalje nazaj, obmolkne učenec za učencem in nazadnje se nobeden več ne oglasi. In ko so stopili učenci iz šole, tedaj se pa sčasoma skadi vse ali največji del vsega, kar se je s tolikim trudom priučilo. In če pridejo učenci k vsprejemnim izpitom za srednje šole, tedaj se profesorji ne morejo načuditi, kako malo izprašanci vedó. In kdo je temu kriv? Nikdo drugi, seveda, ko nova šola. (Le mimogredé bom omenil, da se srednješolskim profesorjem nič bolje ne godi, kadar pridejo srednješolski abiturijenti v visokošolske seminare; in kadar nazadnje akademik, dovršivši svoje nauke, stopi v prakso, ponavlja se ista tožba. Povsodi in vse se premalo uči!) —

Pa ostanimo pri ljudski šoli! Četudi ima ljudska šola v prvi vrsti nalogo vzgajati otroke, v drugi še le buditi in vaditi jih duševne moči in nazadnje širiti znanje, itak ta zadnji namen ni, da bi se kar tako preziral. Ampak znanje je tako rekoč snov, na kateri se vadijo duševne moči in vse to delovanje vpliva močno na vzgojo. Kdor torej zanemarja znanje, zanemarja tudi druge namene ljudske šole. In resnica je, da naši učenci dostikrat nimajo dovolj gotovega znanja.

Kje pa je vzrok tej prikazni? Ali metoda ni nič vredna, ali pa učitelji ne storé svojih dolžnostij?

Jaz mislim, da ni treba biti temu krivo niti prvo niti drugo. Vzroki nezadostnim uspehom naših šol morejo biti različni in mnogoterni. Jeden najvažnejših pa se mi zdi, da je tam, kjer ga malokdo išče.

Pogostokrat učitelj prav pazno gleda na to, da ima primernih nazoril, kako bi vprašal, da bi učenec moral sam misliti, itd. Na to pa ne gleda nič, kako bi stvarino razvrstil, kaj mora priti poprej, kaj zdaj, kaj potem? Razvrstitev stvarine ne zdi se mnogim učiteljem nič važna. In to ni prav! Jaz namreč sodim, da je baš opustitev take razvrstitve izmed najglavnejših vzrokov nepovoljnih uspehov v poučevanju.

Opomba. O tej stvarini predaval je pisatelj tega sestavka pri zadnjem zborovanju učiteljskega društva mariborskega okraja. Ker se mu pa ta predmet važen zdi tudi za širše kroge in bi menda tudi tistim, ki so ga takrat slišali utegnil prav priti, se je pisatelj odločil, svoje predavanje nekoliko predelati in razširiti ter ga podaja v tej razširjeni obliki „Popotnik-ovim“ bralcem.

Poskusil bodem ta stavek na kratko utemeljiti.*

Dušeslovje ali psihologija, tista veda, s katero bi se učitelj moral baviti vsaki čas, nas uči, da duh človeški ni nič gotovega, da nikoli ni postal, ampak da neprenehoma postaja. Novorojenčev duh nima nič v sebi, kakor moč ali možnost, da nekaj postane, rekše, da se razvija, ako pristopijo določeni vnanji pogoji. Otrokova duša jame delovati s tem, da sprejema vnanje mike. Kakor hitro se je otrok naučil rabiti svoja čutila, začnejo mu dohajati neprenehoma vnanji miki, ki izvajajo v duši, ako so prišli pôtem čutil do možganov, čutilne občute. Ti občuti se lahko duši tako vtisnejo, da se ob gotovih povodih obnavljajo, ne da bi sodelovala čutila. N. pr. ako sem na tujem, lahko mi stopi pred duha domovina, ne da bi jo mogel gledati. Pravimo, da si predstavljamo domovino. „Predstave so torej proizvodi občutov; predstave so to, kar ostane v duši po občutu ko je nehal delovati mik, ki je povzročeval občut“. (Mich.)

Predstave so neizmerne važnosti za duševno življenje, one so tako rekoč elementi, iz kojih medsebojnega delovanja nastane vse duševno življenje

Skušnja nas uči, da se predstave nekako družijo ali vežejo med seboj. Ako n. pr. vidim sliko prijateljevo, obnovi se mi predstava prijatelja in sicer tembolj, čim bolj je na sliki pogojen. Ako vidim na cesti gladnega, prezebajočega otroka, mi znabiti pride na misel bogat, razvjen otrok, ki v obilji živi. V znani pesmi „Ibikovi žerjavi“ spomni prizor žerjavov morilea na Ibikovo umoritev, ker so takrat tudi žerjavi bili navzoči. Ako začneš moliti: „Oče naš“, pride ti na misel „kateri si v nebesih“, potem „posvečeno bodi tvoje ime“, itd. Tako se ti obnovi vsa vrsta, ker si jo vže pogostokrat in vselej v istem redu imel v mislih.

Navedenim primerom je namen, da nam pridejo v spomin zakoni, po katerih se predstave obnavljajo.*) Dušeslovje nas, kakor je znano, uči: 1. Podobne predstave obnavljajo se in to tem zanesljiveje, čim bolj so si podobne (slika in predstava prijatelja). 2. Nasprotno predstave se obnavljajo (ubožen in bogat otrok). 3. Predstave se obnavljajo, ki so bile po času združene. (Žerjavi in umor Ibikov). 4. Predstave se obnavljajo, ako se niso sicer istodobno, a neposredno zaporedoma po določeni vrsti predstavljale. (Oče naš.

Za naš namen je silne važnosti, da si predočimo, kaj se godi v človeški duši, kadar vsprejema nove predstave. To je točka, do katere sem hotel priti s svojim dušeslovnim premišljevanjem.

Vzemimo nekaj primerov! Kmečki fant, ki prvič zagleda laboda, vsklikne: glej, to je velika gos! Otrok, dobro poznajoč gos, laboda pa ne, zapazi torej na labodu samo to, kar se na njem ujema z znano predstavo gosi, razliko pa pregleda. Tako misli otrok, ko vidi v mestu vratarja v zlati opravi, da je general ali pa cesar. Pa tudi doraslim ljudem se pripeti, da imajo smreko za jelko, pšeničen klas za ržen itd. Imajo namreč predstavo jelke, oziroma rženega klasa ter najdejo nekaj znakov te predstave na smreki oziroma na pšeničnem klasu, v sledi tega pregledajo pa razločujoče znake. Isto se nam zgodi, ako zamenimo kako osebo z drugo, ki ji je podobna.

V vseh teh primerih obnavljajo se predstave po zakonu podobnosti. Pri zaznavanju laboda obnovi se podobna predstava gosi; zaznavanje vratarja obnovi predstavo generala ali cesarja, ki ju je fant posnel po kaki sliki, itd. Razum obnove pa se še zgodi nekaj drugega: Nova predstava, ki je staro obnovila, se spremeni. Namesto laboda vidi otrok gos, namesto vratarja vidi generala, itd.

*) Ako tukaj nekatere stavke iz dušeslovja ponavljam, nikar ne mislim, da bi se jih imel kdo s tem naučiti. Tega tukaj ni treba, ker toliko dušeslovja znati mora pač vsak učitelj. Radi tega mi je dovoljeno povedati le toliko, kolikor se mi potrebno zdi v utemeljitev stavka, da je dobro premišljena razvrstitev tvarine zelo važna.

Spremembo novo vsprejetih predstav po obnovljenih starih predstavah imenujemo, kakor je znano, druženje predstav. Starejša predstava (gos, general, cesar, itd.) se imenuje združujoča, nova predstava, ki se spremeni (labod, vratar, itd.) je združena.

Kako se v naši duši nove predstave rade družijo in pripodablajo s starimi predstavami, to nam kaže tudi način, kako si ljudstvo rado tuje neznane besede prisvaja. Zaslišavši tuje glasove, obnavlja spomin podobne glasove, katerim se potem novi priiči. Tako je nastal iz lokomotiva lukamatija, iz inženerja žolnir, iz Gartenrose gatroža, iz Schneider žnidar, itd.

Druženje predstav je gledé na pridobivanje in trajno prisvajanje novih predstav neizmerne važnosti. Čim močnejše se je kaka predstava združila s staro predstavo, tim zanesljiveje bode potem druga drugo obnavljala, rekše, tim gotoveje je nova predstava postala neizgubna dušna last.

„Predstave, ki se ne družijo z drugimi sorodnimi (podobnimi) predstavami, so v duši človeški brez podstave. One se ne morejo z drugimi predstavami zvezati in se torej zopet zgubijo. Kajti narava organskih teles je takšna, da si prisvajajo vse tvarine, ki se jim dovajajo, in kar se ne da prisvojiti, se izvrže. Tako je tudi v duši prizadevanje po jedinstvi vseskozi podlaga njenega delovanja in vsaka raztresenost in vsaka razcepljenost njegovega delovanja maščuje se v nasledkih s tem, da duševna moč sama oslabi“. (Nagel.)

„Obilnost izkustvene tvarine, ki nam jo čutila dovajajo, se ne more na nobeden način drugači razvrstiti, rekše podobiti ali obraziti, nego tako, da se sorodno opira na sorodno, da se mnogo spravi pod vkupno gledišče zlasti pa, da se posebno podredi splošnemu. To je zgoščevalni proces predstavljajanja, katerega se vdeležujeta od jedne strani mišljenje, od druge strani pa jezik v obliki druženja (aperecepcije). V teku duševnega življenja napravijo se namreč močne skupine predstav, ki se vmešavajo v vsprejemanje in v tek novih predstav, da bi jih upodobile po svoji vsebini. To so združujoče (aperecupjuče) predstave, ki določujejo pod imenom izkušnje, pojmov, načel, vidišč, priljubljenih ali omilelih predstav, navad itd. naše shvatanje vnanjega sveta. Kar zaznavamo, skušamo, shvatamo, ne stopi kar takšno, kakoršno je v našo zavednost, ampak se najprej primerja z onimi starejšimi združujočimi skupinami predstav, ki se pri tej priliki obnavljajo, ter se ravna po njih vsebini; tako da vidimo novejša zaznavanja s pomočjo starejših, družujočih predstav, kakor skozi barveno steklo. Druženje (aperecepcija) je jako važno. Isto prinaša v naše duševno življenje neko zvezo in trdnost, podrejajoč novejše vtise (dojme) starejšim in postavljajoč vse na svoje pravo mesto in v pravo razmerje k celoti. Na ta način izobrazuje našo zavednost, ki ji pravimo „omika“. Po aperecepciji se pojedino vzdržuje, da se ne pozabi, ko bi sicer urno šlo mimo nas. Združujoče predstave so najboljše podpore spomina“. (Lindner).

Kaj pa sledi iz tega za pouk? „Pouk razkosa se v mnogo naznanil, izpodbudkov in vaj, ki se razvrščajo okoli pojedinih učnih strok in učnih ur, in ki zahtevajo učenca za se po določilih učnega načrta nekaj drugo poleg drugega, nekaj drugo za drugim. Pouk nadalje zahteva, da se učenec vglobi v vsako pojedino učno stroko, v vsako pojedino učno uro, v vsak pojedini krog mislij. Ako bi bila ta mnoga vglobljenja neposredno drugo poleg drugega, nastala bi iz tega nevarna razmišljenost. Do tega ne bi prišlo, da bi se učna tvarina prosto premagala. Mnogoternost pouka pa ne sme ostati osamljena, temveč treba je iskati prilik, da se vsak učni krog zveže z drugimi, tako da iz raztrošenih udov učne tvarine nastane tista organska jedinstvo, ki jo zahteva narava naše zavednosti. To je smoter koncentracije“. (Lindner).

(Konec sledi.)

Zoriti je treba.

II. *)

Osnova vsemu računanju je številna vrsta. Njo mora vsak, kdor hoče razumno računati, imeti v svoji duševni oblasti. Vedeti mora, kako števila zaporedoma postajajo, kako se vrste drugo za drugim. Bliskoma jo mora v duhu pregledati, bliskoma mora številu, katerega ocenjuje, v njej določiti mesto. Ker pa številna vrsta nima konca, bilo bi tako razumno duševno blisketanje po njej za oceno večih števil nemogoče, ko bi si jih človek z vpeljavo višjih desetinskih jednot (desetic, stotic, itd.) ne bil okrajšal in sicer tako, da mu je prav za prav šteti le do 10, če ima določiti še večje število.

Kako si človeški duh številno vrsto prisvoji, kako pridobi prve njene kali in kako jo je zoriti v šoli, to vedeti je za pouk v računstvu brezkončne važnosti, in o tem se hočemo danes s častitimi bralci pogovarjati. Odgovora pa moremo na taka vprašanja iskati pri raznih pedagogih, kateri niso vseskozi jedne misli, o zmožnosti otroka in o bistvu predmeta samega.

Pri pregledovanju računskih knjig raznih narodov zasledimo dvojno mer, po kateri hočejo pedagogi seznaniti učence s številno vrsto. Stari in dandanes vsi drugi svobodni narodi razun Nemcev navajajo vso številno vrsto koj od začetka knjige. Samo med laškimi računicami zasledil sem neko izjemo za šole na kmetih. Veniali zahteva v svoji knjigi „Elementi di aritmetica intuitiva . . . per le scuole uniche rurali 1885“ za prvi razred števila do 100 in računa v tem številnem prostoru na pamet — sešteva, odšteva, množi in deli —. V drugem razredu razširi številno vrsto prenehavši pri milijonih, ter računa pismeno — sešteva, odšteva in množi. Pismeno deljenje vadi še le v nekem dodatku, s katerim pa, kakor je iz pridjane opomnje razvidno, prekorači meje predpisane po zakonu 15. julija 1877. Nemci — in tudi mi Avstrijci — postopajo pa bolj previdno, ter podajajo učencu številno vrsto v manjših koseh; razdelé jo na številne prostore 1—5, 1—10, 1—20, itd., kakor nam je to vsem znano.

Kaj pa pravi otrok k temu? Ako ga od njegovih prvih let natančneje opazuješ, prepričaš se, da pozna vže v tretjem letu svoje starosti — nekateri malo poprej, nekateri malo pozneje — števila do 3. Precej časa mora pa primeroma preteči, prej ko dobi število 4 v svojo duševno oblast. Meni se zdi, da to število dela zato večje težave, ker ga ne spoznavamo na jeden sam pogled, kakor prva tri števila; vidimo ga kot 3 in 1. Ko pa otroci pridejo v šolo, zapazimo, da so si vže lep košček številne vrste prisvojili; se ve da se otroci z ozirom na to jako razločujejo zaradi bolj ali manj ugodnih okolnosti. Med tem ko se učitelj premika v številnem prostoru do 5, do 10, do 20 sili otrok dalje tako, da koncem prvega šolskega leta vže zna do 100 šteti. V drugem šolskem letu skuša otrok med tem, ko ga učitelj natančneje seznanja s številnim prostorom do 100, čez ta prostor uhajati, in dolgo ne traja, da ti šteje do 1000. Otrok hrepeni naprej, in ker učitelj zaradi učnih načrtov temu hrepenenju ne ustreza, gre otrok k svojim starejim tovarišem, ter pridobiva od teh ono, kakor je njegovi duševni zmožnosti najbližje. V otroku torej rase številna vrsta tako rekoč sama in posebno tedaj, če mu kdo rahlja in gnoji zemljo.

Mnogokrat imamo priložnost, opazovati otroka, ki zna Bog ve kako daleč šteti, ako mu pa pokažemo množico enakovrstnih rečij in ga vprašamo, koliko rečij vidi, ne ve nam odgovoriti ničesar. Iz tega sledi, da otrok ne pozna še števil, če zna številno vrsto navajati. Tak učenec vidi številno vrsto v prvem mraku; treba je solnca, katero razsvetli pripravljeno polje. Otrok mora jasno spoznati, kako števila zaporedoma postajajo;

*) Dalje od štev. 20 lanskega leta.

on mora torej vedeti, da je 1 in 1 2, 2 in 1 3, itd. Kako to dosežemo, nam je znano, pristaviti hočem samo, da to kal posebno oživimo s tako zvanimi „oblečenimi nalogami“, pri katerih pa ni treba vaditi sklepa za seštevanje. N. pr.: Franček ima 1 jabolko in mati mu dadó še 1 jabelko; koliko jabolk ima potem? — Potem ima Franček 2 jabolki. — In če mu mati dadó še 1 jabolko, koliko jih ima potem? itd. Da števila z dodajanjem jednote postajajo, spozna učenec gotovo vže v številnem prostoru do 10, in to spoznanje mu v višjih prostorih gotovo ne dela nobedne preglavice več.

Otrok mora dalje spoznati, da je treba števila po velikosti urediti v vrsto, če jih hočemo ocenjevati. To dosežemo, ako štejemo z učencem enakovrstne predmete. Po povedanem bi torej ne zadostovalo za spoznanje števila 6 n. pr., ko bi postavili pred otroka 5 kock in tem pridjali še 1 kocko, število 6 moramo prirediti celej vrsti, če ga hočemo po njegovi velikosti z ozirom na druga števila oceniti. Dobljeno vrsto pa cimiš z vprašanji, kakor: katero število je večje 3 ali 4 (5 ali 7, itd.)? Katero število sledi za številom 5 (3, 8, itd.), katero je pred številom 4 (5, 2, itd.), med številom 5 in 7 (4 in 6, itd.)?

Številna vrsta postaja z raznimi števnimi vajami zmerom bolj jasna. N. pr.: Štej do 5 (6, 4, itd.), štej od 5 (2, 4, itd.) naprej, štej od 5 (3, 2, itd.) do 8 (4, 6, itd.), štej od 5 (2, 4, itd.) za 2 (3, 4, itd.) naprej itd. itd. Vse take vaje spozna vže učenec v številnem prostoru do 10, samo časa je treba, da more številno vrsto bliskoma pregledati in bliskoma oceniti, da postanejo vseskozi njegova duševna last; v višjih prostorih se poslužuje takih vaj popolnoma samostojno.

Na tak način zorimo številno vrsto, da je učencu mogoče samostojno se premikati, ako ga prevajamo na seštevanje, odštevanje števil itd.

Cele ure (polure) šteti itd. bi pa bilo za učenca dolgočasno, celó utrudljivo. Temu se lahko umaknemo, ker moramo učence z marsičem drugim preskrbeti. Seznaniti jih moramo z znaki +, =, s številkami itd., poučevati jih moramo o denarjih, o merah itd. itd. Raznovrstna tvarina nam je torej na razpolaganje, in ni se bati, da bi otroka med tem časom, ko številno vrsto do 10 zorimo, dolgočasili.

Največe težave pa delajo otroku pojmi „desetica, stotica, itd.“ Zato zahtevajo nekateri pedagogi kakor n. pr. Knilling, da bi te pojme otrokom še le v 3. šolskem letu podali, drugi govoré za drugo šolsko leto n. pr. Lüdemann, naš Močnik govori pa o deseticah in jedinicah v številnem prostoru 10—20. Ravno v teh pojmih leži pa težišče za razum številne vrste v višjih prostorih. Ne smemo se dati preslepiti, če otrok za nami govori: „10 jedinic = 1 desetica, 10 desetice = 1 stotica, itd.“ To so mnogokrat le prazne besede. Akoravno n. pr. otroku pokažeš, da je $10dm = 1m$, $10dl = 1l$, itd., vendar traja nekoliko časa, da ti otrok z zavednostjo izreče $10dm = 1m$, itd. Koliko težje je pa za otroka razumeti, da je 10 jedinic = 1 desetica, 10 desetice = 1 stotica itd.

Na vsak način otrok v prvem šolskem letu za take pojme ni zrel; učitelj mora v tem letu še le pripravljati polje, gnojiti in sejati seme na podlagi mer. Otroci zvedó po načelu „jedno za drugim“ zaporedoma zvezu med metri, decimetri in centimetri, med litri, decilitri in centilitri, med goldinarji, deseticami in krajcarji, med lego in polami, itd. vse na podlagi poodčitovanja, na podlagi uporabe takih mer, itd. Ko pridejo otroci v drugo šolsko leto, prinesó vže kal višje jednote v pognojeni, prerablani zemlji s seboj. Spreminjanje metrov v decimetre ali centimetre, litrov v decilitre ali centilitre, bukev v lege in pole, itd. in narobe, n. pr.: ? $dm = 2m$, ? $dm = 2m\ 5dm$, ? $m = 30dm$, ? m in $dm = 46dm$, pospešuje rast pograne kali. Ako še narediš z učenci na metričnem računu iz obročkov cilindre, iz 2 obročkov dvojičen cilinder, iz 3 obročkov trojičen cilinder, itd., iz 10 obročkov desetičen cilinder, dozoril si kal do one stopnje, s katere ti padejo ab-

straktni pojmi „jedinica, desetica“ kot zrel sad. Vaje, kakor n. pr. 2 desetici = 20 jedinic, 3 desetice, 5 jedinic = 35 jedinic in narobe 30 jedinic = 3 desetice, 47 jedinic = 4 desetice, 7 jedinic niso več prazne besede, in ž njimi prihaja okrajšana številna vrsta do 100 na svitel dan. Števne vaje, vaje v vrstah, kakor n. pr. 1 in 2 je 3, in 2 je 5 itd. do 99, ali 100 manje 2 je 98, manje 2 je 96, itd. do 0 in vsakovrstne druge vaje v tem prostoru prelijó pa številno vrsto popolnoma v učenčevo kri in v njegov duh. Stotice, tisočice itd. ne delajo v poznejših šolskih letih učencu nobedne preglavice več in s pomočjo primernih vaj preidejo hitro učencu v kri in meso.

Iz vsega spoznamo, da so nemški pedagogi, ki so številno vrsto razcepili na manjše kose, pravo zadeli; jaz celó trdim, da je vpeljava raznih številnih prostorov za razna šolska leta jedna najboljših iznajdeb na metodičnem polji računstva. Učenec se more in mora le v tistem številnem prostoru, kateri je za njega dozorel, pri računanju premikati; važen pogoj za gojitev samostojnosti. Dejal sem pa, da učenec hrepeni naprej, in tega hrepenenja tudi ne smemo nikakor prezirati. Torej ne tičimo pri vsakem številu Bog ve koliko časa za se, ne dušimo v prostoru do 100 otroka med vsako desetico. Svetimo mu pa tekom prvega šolskega leta s štenjem skoz številno vrsto do 100, po priložnosti do 30, 40, itd., kakor otrok ravno zahteva, ne da bi govorili o jedinicah in desetich, tekom drugega šolskega leta skoz številno vrsto do 1000, po priložnosti do 200, 300, 400, itd., in zraven veselja, katerega napravimo ukaželjnemu otroku, zasadili smo kal, katera obrodi sad, prej ko začnemo z učenci v novem prostoru računati. L. Lavtar.

Slovstvo.

Lindner-Tupetz, „Allgemeine Erziehungslehre“. Von Schulrath Dr. G. A. Lindner. 7. vollständig umgearbeitete Auflage. Von Dr. Theodor Tupetz. Wien 1891. Verlag von Pichler's Witwe & Sohn. (Cena: 90 kr.)

Lindner-jevo vzgojeslovje je med učitelji dobro znana knjiga. Ima mnogo prijateljev pa tudi ne malo nasprotnikov. Ni nam treba preiskavati, na kateri strani je krivica, na kateri pravica. Toda knjiga, ki jo imamo pred seboj, z Lindner-jevim vzgojeslovjem ni identična, to je popolnoma nova knjiga. Lindner-jevo ime nosi na čelu, kakor pisatelj Tupetz v predgovoru pravi, samo za to, ker je namen, da bi predelal Lindner-jevo knjigo, bil povod k spisavanju naše knjige. Razlikuje se pa od Lindner-jeve knjige po vsebini, kolikor se sploh dve knjigi imajoči isti namen, morete v tem razlikovati, po razvrstitvi tvarine in po metodi.

Gledé tvarine je zapustil Tupetz v mnogem vže zastarel Herbart-ov sistem, katerega se je Lindner strogo držal, in je mnogo dušeslovnih pojmov po nazorih novejših dušeslovcev popravil, deloma natančneje opredelil. Vse hvale vredno je tudi, da se je oziral pisatelj gledé na namen ljudske šole —

mravno-nabožno vzgojevanje — tudi na dolžnosti človeške proti Bogu, o čem Lindner ni povedal ničesar.

Kar se tiče razvrstitve tvarine, nam dobro ugaja, da pisatelj najprej obravnava skupno temeljne stavke dušeslovja in da jih ne kosa in ne razvršča med pojedina poglavja vzgojeslovja, iz česar lahko izvirajo napačni nazori. Vzgojeslovje je razdelil po osebah in krajih vzgoje (domača vzgoja, vzgoja v šolskih vrtih, šolska vzgoja in vzgoja v zavodih). Na ta način mu je bilo mogoče vse, kar se tiče šolske vzgoje, kateri je knjiga v prvi vrsti namenjena, obdelati skupno.

Kar knjigo posebno odlikuje, je metoda. Povsodi učimo učiteljske pripravnike, da naj učé, kolikor mogoče po induktivni metodi. A vsa naša vzgoje- in ukoslovja so spisana deduktivno. Nikdo pa ne bode trdil, da je dušeslovje tako lahek predmet in da so učiteljski pripravniki tako zreli, da bi pri njih ne bilo treba ozirati se na metodo. Pisatelju se je posrečilo težavno tvarino prirediti tako, da jo lahko razume vsak učenec na učiteljski.

Pohvaliti se mora tudi, da je pisatelj z ozirom na učence, nevesče latinskega in

grškega jezika, v dodatku raztolmačil vse tuje izraze, katerih se pa po možnosti izogiblje.

Tu in tam bi sicer želeli, da bi bilo malo več tvarine. V nekaterih poglavjih se nam zdi, da je bil pisatelj malo preskromen. Jako neprijeten je tiskovni pogrešek v na-

pisu § 15: „Die Temperaturen“ namesto „Die Temperamente“.

Ker se imajo vzgojeslovja učiti tudi učitelji, ki še imajo delati izpit sposobnosti in ker bi se sploh vsak učitelj moral večkrat s to stvarino baviti, moramo omenjeno knjigo vsem učiteljem kar najtopleje priporočati. Schreiner.

Doneski k zgodovini naših šol.

Piše Ivan Strelec.

(Dalje.)

B. Učitelji. *)

Na mestni šoli v Ptuji delovala sta z malimi izjemami navadno po dva učitelja: jeden v drugem, podučitelj pa v prvem razredu. Tako je bilo do leta 1809, ko se je prvi razred razdelil, ter bil zraven tega še poseben elementarni razred. V slednjem deloval je podučitelj, v prvem razredu pa tretja učna moč, katera se sicer imenuje v poročilih učitelj, vendar ne v našem sedanjem smislu. Tudi v šematiznih nahajamo zraven učitelja vedno po dva podučitelja. Ko pa je dobila leta 1850 naslov glavna šola, dobila je tudi še četrti razred in poleg vodje in podučitelja še dva glavna učitelja.

V tej dobi so tukaj učiteljevali:

Amschl Anton 1851 do 1854; postal je tega leta vodja. Več o njem glej tamkaj.

Oberhauser Jožef 1852 do 1870. Rojen v Cmureku 31. marca 1807, učitelj postal 1. novembra 1823. Bil je podučitelj na tej šoli 1829 do 1852, ko je postal (4. avgusta) glavni učitelj. Leta 1870 stopil je v pokoj, ter živi v Ptuji.

Schrei Franc 1854 do 1859. Rojen v Zavraču 24. novembra 1830, učitelj postal 14. nov. 1848. Služboval je kot podučitelj: pri Sv. Marku pod Ptujem od 14. nov. 1848 do 13. novembra 1851; pri Sv. Martinu pri Vurbergu od 14. nov. 1851 do 10. nov. 1853; v Vurbergu od 11. nov. 1853 do 10. okt. 1854; prov. učitelj v Ptuji od 3. nov. 1854 do 8. dec. 1859; učitelj pri Sv. Urbanu pri Ptuji od 1859 do 1869; učitelj v Ptujski okolici od 1. jan. 1871 do 1. nov. 1882, ko je stopil v pokoj.

Schmer Anton 1859 do 1864. Rojen v Zavraču 2. januarja 1806, učitelj postal

*) Po nepravilni natisnili smo v 24. številu 1. l., stran 387 učitelje Ptujске okolice; imeli pa bi priti na vrsto le učitelji mestne šole v Ptuji, katere podamo tukaj, da je čitatelji blage volje na pravem mestu uvrstijo.

Uredn.

1. okt. 1822. Bil je provizor v Vurbergu od 1826 do 1830; učitelj pri Sv. Urbanu pri Ptuji od 1830 do 1859, učitelj v Ptuji od 1859 do 1864, kjer je 3. sept. 1864 umrl. Leta 1855 bil je imenovan na novo ustanovljeno šolo D. M. v graškem predmestju v Mariboru, pa se je službi odpovedal.

Ferk Jakob 1864 do 1874; postal je tega leta vodja.

Robič Janez Ev. 1871 do 1882; rojen pri Sv. Miklavžu pri Ormožu 23. dec. 1849. Učitelj postal 1. novembra 1869. Služboval pri Sv. Jakobu v Slov. gor. od 1869 do 31. marca 1871, v Ptuji od 1871 do 1882 ko je (1. nov.) postal nadučitelj v St. Vidu bl. Ptuja, kjer še sedaj učiteljuje.

Sernec Alojz 1874 do 1875. Rojen pri sv. Ani na Krempergu 1. junija 1838, učitelj postal 27. oktobra 1854. Služboval kot podučitelj: pri Sv. Jakobu v Slov. gor. 1854 do 1857, v Št. Ilju v Slov. gor. 1857 do 1859, pri Sv. Petru pri Radgoni 1859 do 1861, pri Sv. Križu pri Ljutomeru 1861 do 1864, v Zavraču 1864 do 1865; učitelj pri Sv. Andražu v Slov. goricah 1. novembra 1865 do 10. oktobra 1874, ko je prišel v Ptuj. Od tod odšel je 10. okt. 1875 kot nadučitelj v Studence pri Mariboru, kjer je 4. avgusta 1883 umrl.

II. Ptujška okolica.

Starost te šole se ne da natanko dognati, le to velja, da je bila vže l. 1730.

Razločevati nam je pri njej tri dobe. Prva doba obsega šolo od začetka do leta 1789, ko je bila župnija Sv. Ožbalta razpuščena ter na štiri župnije razdeljena. Nekateri kraji dali so se župniji Sv. Urbana, drugi župniji sv. Marjete. Iz jednega dela napravila so je posebna župnija Sv. Marka največji del dal pa se je oo. minoritom.

(Dalje sledi.)

Ljudsko šolstvo v Avstriji v šolskem letu 1888—89.

Po „Oesterreichische Statistik. Herausgegeben von der k. k. Statistischen Central-Commission 1891.“

Dežele	Ljudskih in meščanskih	Javnih šol													Javnih ljudskih šol s				Zasebne ljud. šole		
		ljudskih								meščanskih					ponkom				s pravico	brez prav.	
		vseh	dekliških		vseh	dekliških		vseh	dekliških		vseh	dekliških		vseh	dekliških		vseh				
			vseh	dekliških		vseh	dekliških		vseh	dekliških		vseh	dekliških		vseh	dekliških					
																		1			2
Česko	4.897	219	126	93	4.678	1.199	1.545	781	408	649	81	12	3	203	202	4.273	4.501	220	176	177	101
Moravsko	2.254	67	36	31	2.187	1.041	603	234	125	139	35	10	—	67	61	2.059	1.740	410	104	48	28
Sleško	478	7	5	2	471	263	123	27	28	19	9	2	—	18	10	443	173	226	79	57	1
Spodnje Avstrijsko	1.544	92	47	45	1.452	446	329	211	91	342	33	—	—	148	140	1.164	1.270	232	42	69	20
Gornje Avstrijsko	502	8	6	2	494	172	155	81	36	38	11	1	—	17	14	463	234	153	115	32	1
Solnograško	159	2	1	1	157	84	42	17	9	4	1	—	—	5	2	150	126	29	4	16	2
Štajersko	791	6	2	4	785	287	201	143	81	67	6	—	—	38	31	716	650	114	27	25	1
Koroško	354	2	1	1	352	171	120	33	15	12	1	—	—	7	3	342	322	28	4	8	3
Kranjsko	294	1	1	—	293 ¹⁾	176	63	24	26	3	1	—	—	13	11	269	61	206	27	14	3
Trst z okolico	37	4	1	3	33	—	3	3	7	13	6	1	—	10	11	12	37	—	—	5	12
Goriško in Gradišk.	171	—	—	—	171 ²⁾	103	38	13	12	4	1	—	—	8	7	156	59	107	5	3	8
Istra	143	—	—	—	143 ³⁾	76	32	17	8	9	1	—	—	25	22	96	62	72	9	4	6
Tirolsko	1.517	2	2	—	1.515	1.081	321	61	28	21	2	1	—	298	230	987	1.050	26	441	19	32
Vorarlbersko	191	1	1	—	190	117	55	7	5	6	—	—	—	5	2	183	119	7	65	7	5
Galicija	3.386	8	1	7	3.378	2.818	286	64	161	27	19	3	—	92	82	3.204	1.957	1.302	127	21	181
Bukovina	282	1	—	1	281	224	25	8	16	3	5	—	—	14	14	253	91	178	13	5	14
Dalmacija	206	5	5	—	271	218	34	13	6	—	—	—	—	185	55	31	231	43	2	8	9
Skupaj	17.276	425	235	190	16.825	8.476	3.975	1.737	1.062	1.356	212	30	3	3.153	897	14.801	12.683	3.353	1.240	518	447

¹⁾ Šol za silo 25, ²⁾ šol za silo 39, ³⁾ šol za silo 23.

Dežele	Od 100 navadnih ljudskih šol je								Od 100 lj. šol jih je s			Šol na		Na 1 lj. šolo učiteljjev	Od 100 otrok obiskuje jih javne šole	Na 1 javno ljudsko šolo	Od 100 dolz. otrok ostalo jih je brez pouka	Olajšave			Na 1 lj. učiteljja javnih šol pride učencev	Na 1000 prebivalec uč. javn. ljudskih šol	
	razrednih								celodn.	poldnev.	celo in pol. dnevnim	1000 km ²	10.000 prebiv.	Na 1 lj. šolo učiteljjev	Od 100 otrok obiskuje jih javne šole	Na 1 javno ljudsko šolo	Od 100 dolz. otrok ostalo jih je brez pouka	Olajšave			Na 1 lj. učiteljja javnih šol pride učencev	Na 1000 prebivalec uč. javn. ljudskih šol	
																		celodn.	poldnev.	celo in pol. dnevnim			1000 km ²
	1	2	3	4	5	6	7	8											generehn.	indiv.	splošne		
Česko	25·6	33·0	16·7	87	13·9	17·0	3·0	0·1	91·9	4·5	3·6	9·4	8·4	4·0	95·34	194·3	0·38	1·54	4·55	6·09	69·7	163·5	
Moravsko	47·6	27·6	10·7	57	6·3	16·0	5·—	—	77·2	18·2	4·6	10·2	10·1	3·0	95·32	165·4	0·37	5·20	2·19	7·39	78·7	166·8	
Sleško	55·9	26·1	5·7	6·0	4·0	19·0	4·—	—	36·2	47·3	16·5	9·4	8·0	2·8	86·80	167·1	1·08	1·93	3·24	5·17	87·0	133·2	
Spodnje Avstrijsko	30·7	22·7	14·5	6·3	23·5	2·3	—	—	82·3	15·0	2·7	7·8	5·8	5·7	95·30	230·7	0·06	3·84	3·09	6·93	60·3	135·2	
Gornje Avstrijsko	34·8	31·4	16·4	7·3	7·8	2·2	0·2	—	46·6	30·5	22·9	4·2	6·4	4·1	94·01	216·3	0·00	13·13	4·14	17·07	91·0	139·4	
Solnograško	53·5	26·8	10·8	5·7	2·6	0·6	—	—	79·2	18·2	2·6	2·2	9·4	3·7	90·03	139·2	0·07	10·69	3·41	14·10	74·5	128·7	
Štajersko	36·6	25·6	18·2	10·3	8·5	0·8	—	—	82·2	14·4	3·4	3·5	6·2	3·9	89·04	203·8	2·80	6·41	2·18	8·59	85·6	126·0	
Koroško	48·6	34·1	9·4	4·2	3·4	0·3	—	—	91·0	7·9	1·1	3·4	9·8	2·8	94·62	144·6	3·35	0·03	11·68	11·78	79·5	141·8	
Kranjsko	60·1	21·5	8·2	8·9	1·0	0·3	—	—	20·7	70·1	9·2	2·9	5·9	2·8	77·95	168·5	13·02	—	—	—	102·1	98·7	
Trst z okolico (Trst)	51·6	21·0	9·5	7·8	7·5	2·3	0·3	—	45·0	51·0	4·0	4·4	1·1	3·8	67·12	187·6	27·53 ¹⁾	—	—	—	76·5	94·6	
Gorišk. in Grad. Istra	70·3	22·0	4·0	1·9	1·6	0·1	0·1	—	68·4	1·9	29·7	5·8	18·6	2·6	94·33	79·3	0·21	4·45	1·15	5·59	50·0	146·9	
Tirolsko	83·4	8·5	1·9	4·8	0·8	0·5	0·1	—	57·8	38·5	3·7	4·3	5·2	2·6	57·79	124·4	39·03	—	—	—	80·6	64·2	
Voralbersko	79·7	8·9	2·8	5·7	1·1	1·8	—	—	32·3	63·1	13·6	2·7	4·3	2·7	48·08	132·2	46·61	—	—	—	90·3	57·4	
Galicija	80·4	12·6	4·8	2·2	—	—	—	—	83·7	15·6	0·7	2·2	5·2	2·2	75·42	67·4	16·60	—	—	—	49·4	35·5	
Bukovina	50·3	23·6	10·3	6·3	8·0	1·3	0·2	0·0	73·4	19·4	7·2	5·8	7·3	3·9	84·11	163·9	10·92 ¹⁾	—	—	—	72·0	119·3	
Dalmacija																							
Skupaj																							

¹⁾ Brez Trsta.

Listek.

Pisma iz Sibirije.

XIII. *)

„Veselo novo leto!“ Tako se iz vseh ust razlega običajno, nekoliko po spartansko prikrojeno voščilo, kadar se kolo časa s 365 zobovi jedenkrat zasuče ter se zopet jedno leto pogrezne v neizmenno večnost. Bilo je — in ni ga več, zgine kakor kafa. Zato je opravičen vzdih, ki se nam često prikrade iz prsi: Oh, kakó te — leta tekó!

Prestop iz starega leta v novo leto je zares svečan trenutek. Človeku je navadno nekako čudno pri sreč, zato tudi oni hip običajno pričakuje v veselju družbi, da ne postane prečutljiv ter ne začne celó sanjariti ali modrovati o minoli sreči, o prošlih nadlogah, o negotovi prihodnosti ali o budalosti današnjega zaslepljenega sveta.

Vsekakor so občutki na pragu novega leta nedjednaki, jednemu veseli, drugemu tužni ali celó žalostni. Kogar je neljuba osoda prišla s trpko roko, pretresala mu ude do mozga, ta se bo z veseljem otresele starega leta, upajoč lepše bodočnosti. Komur pa je bila na stezo življenja posula cvetic, ta bode plašljivo stopil v novo leto, ako ni vže popoln epikurejec ali flegmatik, da-si bi naj pomislil, da je tudi sreča opotočna, ki morda vže sedi na razpotji.

Novo leto je gotovo važen hip časa, v katerem se človek rad še jedenkrat ozre na minolo leto. Vprašajmo se, kako je bilo za slovensko učiteljstvo?

V gmotnem oziru prineslo je nekaterim tovarišem zboljšane plače. Na Kranjskem dobil je v minolem letu zakon z dne 29. listopada 1890 o reguliranju učiteljskih plač svojo postavno veljavo. S tem so se dohodki marsikateremu tovarišu zboljšali, da-si jih je tudi mnogo odšlo pri tej ureditvi praznih rok. Treba bode torej zopet trkati na vrata deželnega odbora, saj: kdor trka, temu se vrata odpro.

Na Štajerskem so nekoji učitelji dobivali v minolem letu višje plače, ker so bile dotične šole koncem leta 1890 pomaknene v višji plačilni red, akopram se na slovenski Štajer niso mnogo ozirali. Prav iz srca pa privoščim voditeljem jednorazrednic pravilno doklado, katera se jim je z zakonom dne 26. jan. m. l. pripoznala.

Tudi provizoričnim podučiteljem IV. plačilnega reda dovolila se je osebna doklada 30 gld., katera dobrota pa se skriva nekoliko za visokim plotom.

Le naši tovariši na Goriškem, sploh Primorskem, žal si še niso mogli priboriti zboljšanja gmotnega svojega stanja, naj so njihove terjatve še tako opravičene. Toda pogum velja. Po vstrajnem trkanju na višjih mestih se morajo jedenkrat uslišati tudi vaše prošnje, da-si bi vaš prorok utegnil prelivati kroko-

dilske solze nad groznim (?) uboštrom naroda v goriškej pokrajini.

Gledé šolstva v obče začelo je tudi v tužnem Korotanu nekoliko žareti. Prošnje nekaterih občin je naučno ministerstvo nekoliko ugodno rešilo, drugim pa še bode moralo to storiti, da-si bode še mnogo Drave poteklo, predno dobé koroški Slovenci slovenske šole. O tužna nam majka!

Tudi v pedagogijski književnosti smo še precej napredovali. Naše marljivo „Pedagogično društvo“ v Krškem izdalo je svoj IV. „Pedagogičski letnik“ s prav tečnim berilom. Le škoda, da ne rečem — sramota je, da kaže slov. učiteljstvo v obče toliko mlačnosti do omenjenega društva, ki bi se v veliko večji meri lahko razvijalo, ko bi ga slov. učitelji gmotno in duševno bolje podpirali.

Mladinska knjižnica se je pomnožila s sledečimi prelepimi knjigami: „Srce“, „Legende“ (III. zv.), „Polmadanski glasi“, „Pripovedke za mladino“ (III. zv.), „Šestdeset malih povestij za otroke“, „Pesni Val“, „Vodnik-a“, „Vrtec“ i. dr.

O novem letu ima vsak svoje želje, zakaj bi jih ne imel tudi Sibirčan. Moje želje so: Naša dična „Zaveza“ naj se še bolj razvita, vkrepi in omili učiteljstvu našemu. Lanska 3. skupščina na obalah sinje Adrije bila je sijajna, zlasti velika vdeležba naših krasotic — učiteljic mi je bila celó všeč, kajti s tem so javno pokazale, da jim z nami vred bije gorko srce za naš stan, naš ugled in šolstvo naše. Dal Bog, da bi bila prihodnja skupščina še sijajnejša. Tako združeno in složno učiteljstvo bode morali spoštovati tudi naši očiti in tihi sovražniki, kar bode le nam v korist.

Ti pa, dragi mi „Popotnik“! stopaj kot glasilo „Zaveze“ krepko po dosedanji poti, ne zmeč se za otrovane pusice, ki leté od nekojih strani na Te; to so le mušice, ki ne morejo zadeti Tvojega poštenega in plemenitega srca. Za Teboj stoji združena garda „Zaveznikov“, zato se nikdar ne boj. Kakor je „Zaveza“ imenitna za učiteljstvo slovensko, si tudi Ti važen za „Zavezo“. S Tvojo popotno torbico mora biti vsak zadovoljen, kdor vže ni zagrižen presojač. Od učiteljstva slovenskega bila bi pa grda nehvaležnost, ako bi Tebe, očeta in branitelja „Zaveze“, pustili na cedln. Komur je mar „Zaveze“, bodi tudi mar njenega glasila, namenjenega vsemu učiteljstvu. Sloga jaci, nesloga tlači! Zato Ti želim, mili „Popotnik“, da krepek in neustrašen potuješ po lepi domovini naši. Vam pa, č. g. urednik, želim trdnega zdravja, da svojega ljubljence čilega odpravljate na potovanje.

Sibirčan pa hoče ostati kakor doslej brezplačni ranocelnik. Kjer bode na učiteljstvu slovenskem zasledil kako rano, bode jo globoko izrezal in z jedko tvarino izpral, kajti potem mnogo lepše in nagleje

*) Primeri letnika 1890 in 1891.

zaceli. Zato sem prav hvaležen g. Brún-u, da mi bode pomagal pri mojem nehvaležnem delu, da-si mi bode po drugej strani delal konkurenco. Na delo torej v novem letu, dragi mi Brúno! Saj je še mnogo grdiha marog in ran, katerim je treba radikalnega leka. Ako bo imel najin napor kaj vspeha, poplačan je obilo najin trud. Ker se 19. vek bliža vže zatonu, pač lahko vsklikneva: „Arm in Arm fordern wir das Jahrhundert in die Schranken“. Ta bi bila lepa, kaj ne?!

Vsem p. n. tovarišicam in tovarišem želi: Veselo novo leto! Vaš Sibirčan.

Listi s Kranjske.

I.

„Odločnost velja“.

Č. g. urednik! Evo me, spolnjujočega dano svojo obljubo v letu preteklem! — Pa nikarte se strašiti na čelu postavljenega izreka! Dobro sem si v zvesti težkoč, ki jih imate prestajati kot urednik „zaveznega“ glasila; kolikor možno jih bodem tudi uvaževal. Bog sam ne more ustreči vsem ljudem, kako-li bi mogli Vi prav storiti vsem Svojim bralcem, naj so potem ti vže naročniki Vašega lista ali ne. Pa to je vže tako bilo nekđaj in bode tudi v prihodnje.

Vendar se meni zdi stališče „Popotnik-ovo“ povsem drugačno, nego ono katerega si bodi šolskega lista — makar slovenskega. „Popotnik“ je sedaj glasilo dične naše „Zaveze“, kot tak ima zastopati mnenje vesoljnega zavednega slovenskega učiteljstva. V tem obstoja alfa in omega programa „zaveznega“ glasila! „Popotnik“ bode in mora vselej resno povzdigniti svoj glas, ako to zahteva interes slov. učiteljskega stanu; osebnosti pri tem ne pridejo v poštev — to je po sebi umevno. Če se pa „nekaterniki“ po pisavi „Popotnik-ovej“ čutijo časi

začeti, — no, potem pa naj to pišejo na „osebni“ svoj rovaš ter skesano naj trkajo na prsi svoje, rekoč: „Mea maxima culpa“.

In ravno pri nas na Kranjskem imamo precejšno krdelec takih „tovarišev“, katerim pisava „zaveznega“ glasila ne prija, — ker je — predkritična. Resnica pač v oči hode!

Dandanes se učitelj ne ceni samó — mej nami „zavezniki“ — vsaj po tem, kako stopinjo zavzema v javnosti, marveč po tem, kako se žrtvuje za interes svojih drugov, kako vé javno zastopati dobro svojega stanu, kakó je v svojem prepričanju dosleden in potem, kakó svojo narodnost tudi v kritičnem času javno dokumentuje!! Vidite, v tem grmu tiči zajec! —

Resnica nam bodi vselej sveta, zato na dan ž njo! V tej zadevi ravno mislim: „Odločnost velja!“ Zakaj bi se ne upali o pravem času in kadar potreba nanese, odločno spregovoriti besed, ki nam jih narekujejo stanovski ponos in poštenje?! — Komur se s takim pisanjem zamerimo, on itak ni naš mož, niti ni prijatelj naše „Zaveze“ — ergo: ne bodi nam ga mar!

S tistim „cincanjem“ za plotom, z onim pomirljivim pisarenjem, ki ni „bev“ ne „mev“, se dandanes ne opravi ničesar. — Komur hočemo imponirati, onemu moramo očitno povedati v obraz, kar mu gré! Tega načela se bodem držal jaz in ne bojte se me preveč, gospod urednik. — Jaz vže vem, kako to mislim; ne bode Vam v kvar, niti Vašemu listu, niti tendencam, katere ima zastopati.

Bodite uverjeni, da mi srce vse kar gori za dragi „Popotnik“ in ž njim za prid milega našega stanu. Kdor pa svoj stan resnično ljubi, ta pa tudi njega napak ne bode prikrival.

Srčno pozdravljeni do prihodnjega lista!

Brúno Trdnostal.

Društveni vestnik.

Iz Slovenskih gor. Učiteljsko društvo za Št. Lenartski okraj imelo je mesečno svojo skupščino v nedeljo 3. t. m. pri Sv. Trojici v Slov. goricah. V nagovoru želi gospod predsednik povodom prvega shoda v novem letu vsem navzočim pri krepkem zdravju najboljši vseh na šolskem polji, da bomo zamogli z vsemi močmi pospevati za vzornim smotrom našega vzvišenega poklica.

Zborovanja se je vdeležilo ravno toliko udov, da je bilo mogoče reševati dnevni red. Mnogo, večinoma sosednih(!) društvenikov izostalo je menda vsled sedaj razsajajoče influence ali „faulence“, ki se kaj rada poloti nekaterih mrzlokrvnih naših društvenikov. Svetoval bi takšnim „bolnikom“ malo več gibanja o priliki društvenih zborovanj! —

Prvo točko rešuje gospod J. Bregant, obravnava joč z učenci in učenkami višje stopnje „Koroško“ v oro-, hydro- in topografičnem oziru. Poročevalec podaje učencem na podlagi konstruktivne metode v zemljepisnem risanju na šolski tabli priprosto načrt zemljevida te dežele, kar se mora tukaj s posebnim priznanjem omeniti. Gospod predsednik zato gospoda Bregant-a v imenu navzočih na dokaj instruktivnem predavanju iskreno zahvali.

Ko se potem zapisnik zadnjega zborovanja prečita in odebri, vzame se na znanje važen dopis, doposlán od „Štajerske učiteljske zaveze“ o „konkretnem statutu“ za štajerske učitelje. Temu dopisu pridžana razpredelnica bode krožila pri posameznih učiteljih, da zaželeni svrhi na ljubo za-

more vsak sam pristaviti potrebne podatke. — Po tem sledeče letno poročilo o delovanju našega društva v preteklem letu po gospodu predsedniku daje društvu zares nepretirano pohvalo glede na razvoj in živahno ter plodno delovanje. Z zadoščenjem konstatira govornik nekako posebno navdušenost vdeležencev pri vsakej skupščini, s katero so sledili obravnavam in razpravam, za koje je imel dnevni red vedno raznega in važnega gradiva na izbiro. Gospod poročevalec tudi z zadoščenjem omenja, da so bila minolo leto vsa razpisana zborovanja vključno maloštevilnemu našemu društvu vsakokrat sklepčna ter da se je v prid šolstva marsikatera betvica pobrala in porabila, ki bi sicer inace brezplodna obležala na trdi ledini in zapadla brez sledu poginu in pozabljivosti.

Tudi poročilo blagajnikovo je bilo prav povoljno, kajti prebitek računa je menda letos najznatnejši, odkar naše društvo posluje.

Iz teh navedenih ozirov se mesto dolgotrajnih volitev na predlog g. Kovačič-a vsprejmo po vskliku vsi stari odborniki v vodstvo našega društva za tekoče leto. Po tem sledi razprodavanje društvenih listov po dražbi.

Kot zadnja točka dnevnega reda bil je predlog, da se ima na zahtevanje ravnokar od vis. dež. šolskega sveta došlega nam ukaza za šole našega okraja sestaviti iz realij podroben učni načrt. V to svrhu se izvoli poseben odbor, ki bode iz posameznih realnih predmetov predlagal pri prihodnji seji (2. febr. t. l. pri Sv. Trojici v Slov. gor.) svoje mnenje o izbiri učne tvarine. Gospoda Rajšp in Černko prevzameta tvarino iz prirodoznanja, gospod Kovačič iz naravoslovja, gospod Bregant iz domovinoslovja in zemljepisja, a gospod Maurič iz zgodovine.

Z ozirom na važnost te postavljene nam naloge, kakor tudi na terjatev, da se imajo po načelih ovega najnovejšega deželno-šolskega ukaza izdelani podrobni učni načrti iz realij vže do konca meseca marcija t. l. okr. šolskemu svetu predložiti, nadejati se je prihodnjič polnoštevilne vdeležbe.

Od Save. Celjsko učiteljsko društvo imelo je 24. decembra m. l. svoj glavni zbor, katerega se je vdeležilo 13 članov, 10 iz celjskega in samo 3 iz laškega okraja. Z veseljem in navdušenim živjo pozdravili smo tudi dva nova društvenika, gospoda Jeranko-ta in Vrščaj-a.

Ker se dosedanj tajnik ni mogel vdeležiti zborovanja, izostalo je njegovo poročilo o društvenem delovanju. — Poročilo blagajnika, gosp. Kregar-ja, ki kaže 13 gld. 4 kr. prebitka, se z odobravanjem sprejme in se izberejo za pregledovalce računov gg.: Gnus, Klemenčič in Stritar. Na predlog g. Gnus-a izvolijo se v upravni odbor za novo društveno leto nastopni gg.: Brezovnik, predsednik (jednoglasno), Vrečer, podpredsednik, Brinar, tajnik, Kregar, blagajnik, Zupan, pevovodja, odbornika pa gg.

Klopčič in Košenina. — Društvo ostane naročnik „Popotnik-u“ in družbenik „Pedagogiškega društva“ ter se naroči na novo na „Ljublj. Zvon“ in se da vpisati pri poverjeniku, tovarišu Petriček-u, k „Matici slovenski“. — Dalje se tudi določi vsota do 10 gld. za natis novih društvenih pravil. — Poročevalcem „Popotnik-u“ izvoli se gosp. Brinar, „Domovini“ pa gosp. Petriček.

Ko se še določi bodoče zborovanje na 2. febr., zaključí predsednik zbor ter želi vsem društvenikom veselo in srečno novo leto.

—r.

Ormož. Učiteljsko društvo ormoškega okraja je pri občnem zboru 3. t. m. v novi odbor izvolilo sledeče gospode: načelnik nadučitelj Franc Rakuša; njega namestnik nadučitelj Anton Porekar; denarničar učitelj Ivan Jurša; tajnik nadučitelj Martin Šalamun; odbornika nadučitelja Ivan Košar in Franc Vabič. Kot pregledovalci računov bodo poslovali gg.: nadučitelj Ivan Kosi; nadučitelj Tone Sivka in učitelj Šimon Strenkl. Komensky-jevo slavnost želi društvo letos s ptujskim okraj. učit. društvom skupno slaviti. Daljše poročilo sledi.

Iz Ljubljani. „Slov. učit. društvo v Ljubljani“ je imelo dne 28. decembra 1891. l. svoji redni letni občni zbor.

Gosp. preds. A. Žumer je navzoče, katerih je bilo nad 50, med njimi 9 gld. učiteljic, pozdravil prav iskreno. Med drugim je omenil naklonjenosti blag. gospoda deželnega predsednika barona Winkler-ja, kateri se je vedno tako zanimal za šolstvo. Gospod predsednik je povdarjal, da naš list nikdar ni sejal razpora in ga tudi ne bode, ker le v slogi nam je mogoče kaj doseči. Opomni tudi, da list do sedaj ni mogel biti tako urejevan, ker je bil on sam; sedaj po novih pravilih pa, ko postane društvena lastnina in bode za list moral odbor skrbeti, bode vže lažje ustrežal.

Tajnik Jak. Furlan je poročal bolj natanko o društvenem delovanju v preteklem letu.

Blagajnik in knjižničar gosp. Fr. Kokalj je povedal navzočim, da ima društvo 82 gld. 21 kr. premoženja in knjižnica da šteje 378 knjig in 28 zvezkov. Za njegovo marljivo delovanje se mu je izrekla zahvala.

Pri razgovoru o društvenem glasilu bilo je nekoliko želj izrečenih, katerim se bode pa lahko ustrezalo, ako bode le list dovolj podpiran.

V odbor so bili voljeni gg.: Jak. Dimnik, Jak. Furlan, Fr. Kokalj, Iv. Krulec, Fr. Raktelj, Anton Razingar, Iv. Tomšič, Fr. Trošt in Andrej Žumer.

Volitev delagotov za prihodnji občni zbor „Zaveze“ se prepusti odboru. — Samostalnih predlogov ni bilo in na to je gospod predsednik s trikratnim „slava“ na presvitlega cesarja zborovanje zaključil.

Po zborovanji je g. Ant. Razinger jako stvarno o stoječi pisavi poročal. Referat je bil z burnim odobravanjem vsprejet. Predloge bode odbor poslal vis. c. kr. deželnemu šolskemu svetu.

Dne 2. januarja t. l. je imel novi odbor svojo prvo sejo. Odbor se je tako-le konstituiral: Andrej Žumer, preds. in uredn. društv. glasila; Fr. Raktelj, podpreds.; Jak. Furlan, tajnik; Fr. Kokalj, blagajnik in knjižničar. Odborniki: Jak. Dimnik, Ivan Krulec, Ant. Razinger, Iv. Tomšič in Fr. Trošt.

Urednik lista odda delo vsakemu posameznemu.

Zaradi Komensky-jeve slavnosti se bode poslal poziv na gg. pevce in gspč. pekinje, kateri naj bi se do 10. februarja oglasili.

Gospod predsednik naznani, da se je „odbor akademičnega društva Slovenije“ pismeno zahvalil za brezplačno pošiljanje „Tovariš-a“ in prosi, da bi se to tudi v prihodnje storiti blagovolilo. Tej prošnji se bode z veseljem ustreglo.

Dopisi in druge vesti.

Maribor. (Bodimo hvaležni svojim vzgojiteljem.) Istim gospodom tovarišem, ki so poslali v sled našega poziva doneske za Ehrat-ov album, naznanimo s tem, da je dotični odbor vže rešil svojo nalogo.

69 doneskov, došlih nam do konca decembra 1891, omogočilo nam je naročiti pri tvrdki K. Moyses, ki je, kar se tiče takih umetnih del, na dobrem glasu, lep in okusno opravljen album v svilnatem peluchi s starosrebrnimi okovi. Napís in imena pošiljateljev je kaj umetno izdelal nekdanji naš tovariš A. Waidacher. Album bil je na ogled v razložbi bukvarne gospod Th. Kaltenbrunner-ja od 25. do 30. decembra in se je odposlal zadnjega decembra svojemu namenu. Nekateri tovariši so sicer darovali denarne doneske, a svojih fotografij še niso poslali; radi tega se je oziralo pri naročitvi albuma, ki ima prostora za 96 podob, na morebitno poznejšo uvrstitev. Dotične gospode tovariše in one, katerim še dosedaj ni bilo mogoče nam izročiti svojih fotografij, prosimo, da jih naj pošljejo gosp. profesorju Ehrat-u v Linz, Hafnerstr. Nr. 14, da se med druge uvrste. O d b o r.

Iz Lokve, 25. dec. 1891. Gotovo najstarejši slovenski učitelj je bil Ivan Tosti, rojen v Lokvi pri Trstu dne 5. junija l. 1803. Učil se je v Kopru, v Gorici in v Ljubljani. Služboval je v svoji rojstni vasi v Lokvi od leta 1827 do 1872. Celih 45 let je torej bistril in vedril um in blažil srca svojim sorojakom. Učitelj bil je priden in vzgleden. Oni, ki so k njemu v šolo hodili, imajo prav lepo pisavo. Svojih 6 otrok je tudi dobro oskrbel.

Od leta 1872. je živel v pokoji. Po dolgem bolehanji je mirno za večno zaspal dne 20. dec. l. 1891. Pogreb je bil dne 22. decembra. Res, da je bil star, da skoraj najbližnji učitelji ga niso poznali, a vendar bi se bilo spodobilo se jim vdeležiti pogreba. Razun domačega učiteljstva in jednega zvrnanjega ni bilo nikogar. Res, lepa sloga je to! Spoštujmo se, da nas bodo tudi drugi spoštovali! Zadnjo čast so mu pa skazali njegovi učenci in učenke, zdaj vže stari gospodarji in gospodinje. Naj v miru počiva! T.

(V naučno ministerstvo) bil je te dni pozvan za poročevalca o ljudskem šolstvu dosedanj c. kr. dež. šolski nadzornik v Sileziji vitez dr. Gustav Zeynek. Podelil se mu je tem povodom naslov in značaj ministerijalnega svetovalca. Dr. Gustav Zeynek bil je nekaj profesor na učit. vzgojevališči in c. kr. mestni šolski nadzornik v Gradci, je leta 1870 postal ravnatelj učiteljske v Olomuci in kmalu potem v Brnu, leta 1872. pa je bil imenovan c. kr. dež. šolsk. nadzornikom za Silezijo. Mož je po vsem izvrsten pedagog in torej na svojem mestu; če pa bode tudi pravičen nemškimi narodom, o tem nas bode poučila še le bodočnost.

Premembe pri učiteljstvu. Gospod Jožef Turk, učitelj v Begunjah imenovan je nadučiteljem na isti šoli; stalnim II. učiteljem v Šmarji imenovan je gospod Konrad Črnologar dosedaj st. učitelj v Št. Vidu pri Zatičini; gospod Janez Poznik, učitelj v Grčaricah, postal je stalni učitelj na enorazrednici v Polomu; gospod Franc Razpotnik st. učitelj v Hotiči imenovan je st. učiteljem pri Sv. Trojici v kamniškem okraji. Gspdc. Melanija Sittig v Smlednik-u pride za podučiteljico v Galicijo nad Celjem; gspdc. Amalija Regnard, učiteljica v Št. Rupertu stopila je v pokoj in gospa Elvira Dolinar, učit. v Veliki Dolini, odpovedala se je službi; prvo namestuje učitelj v p. Ivan Dolinar drugo umirovljen učitelj Anton Šinkovič. Na svojih službah so stalni postali: gspdc. Bibijana Bizajl v Hrenovicah, gspdc. Pavla Götzl v Žireh, gospod Rudolf Hrovat v Orehku, gospod Avgust Korbar v Št. Vidu pri Cerknici, gspdc. Maria Sajovic v Trebnjem in gspdc. Ivana Velepč v Št. Petru. — Gosp. Ivan Gršak, spl. v Preborji premeščen je v Ščavniško dolino pri Radgoni.

„Popotnik-ov koledar za 1892“. Dotični oglas v 24. Popotnik-ovi številki lanskega leta nam je popraviti v tem smislu, da se koledar dobiva letos le v navadni vezi. Tiskarna se je namreč z delom nekoliko zakasnila in knjigovezu preostalo je premalo časa, da bi mogel prirediti koledar v raznih vezeh. Naj blagovolijo to vsi p. n. naročniki,

ki so želeli lepše vezan koledar, pa tudi častiti sotrudniki, katerim nismo mogli postreči z lepšimi komadi, kakor vsi, ki si še nameravajo koledar naročiti, vzeti blagohotno na znanje. Koledar naroča se pri Dragotinu Hribarj-i v Celji in stoji komad 1 fl. 30 kr. s poštnino vred.

Upravništvo „Pop. koledarja za 1892 l.“

Raznoternosti.

[Slepici in gledišče.] Dunajski časopisi so pred nedavnim časom predlagali, da bi se gojencem v zavodu za slepce dovoljevalo obiskovati v določenem številu brezplačno predstave v operi, seveda v spremstvu učiteljev. V veliki operi pariški je ta navada vže uvedena in slepci imajo baje od teh obiskov veliko npravstveno korist.

„P. z B.“

[Slasti učiteljske.] Učitelji v Koblencu obrnili so se do pruskega naučnega ministra s prošnjo, da bi se jim vzvišala plača. Minister jim je prošnjo zavrnil ter učiteljem s poudarkom polagal na srce, naj se v bodoče ne drznejo svoj stan primerjati s stanom policijskih rediteljev, čijih delo je mnogo hujše in nevarnejše, ki zato tudi večjo plačo zaslužijo.

„P. z B.“

[Pajek.] V Parizu dogodil se je poseben slučaj, da je pajek ugriznil osamljenega dojenčka pod očesom takó, da mu je oko silno zateklo. Mati, usmrtivši pajka, poda se takoj k zdravniku, kateri je konstatoval, da je detetu kri otrovana. Deček je drugi dan v resnici umrl. Semtertje je običajno, da ljudje, prizadevši si katerokoli rano, ustavljajo kri s pajčevino. Po razsodkih zdravniških, kajpada iz cela naravnih, je tako počenjanje vselej nevarno. Vže prah, s čimur je obdana vsaka pajčevina, sposoben je, da se vname rana ter privaja v krv snovi, zdravju škodljive. Hvala Bogu, da se ta razvada s sodelovanjem šole umika vže razumnemu obvezovanju.

„P. z B.“

[O humorji učiteljevem] piše „Szk.“ opiraje se ob članek nekega badenskega šolskega časopisa: Humor učiteljev ima često škodljive posledke. Uda se li učitelj jezi ter ravna z deco ostro in krivično, javlja se, da je človek z hibami in slabostimi kakor drugi, in s tem trati svoj ugled. Otroško srčce, katero je z nedolžnim pogledom prosilo: „Bodi potrpečljiv z menoj!“ strši se jeznih izjav in se jih vstraši. Ko pa zvečer učitelj preneha z dokončanim delom, v resnici čuti, da se je o tej priliki pregrešil nad deteti, njegovi skrbi izročeni. Hoče pa li drugi dan to krivdo poravnati z dobrim humorjem in z dovtipom pokarati prestopke, katere je vzgojitelj karati dolžan, propada v drugo baš takó slabo skrajnost. Ali se takó postopa dosledno? Deca obdarovana z bistrim

pozornim čutom, zapazi precej, da je to njega slabost in priznana krivda. S tem ne trpi malo vstrahovalnost; poslušnost pojenja, učni smoter se ne doseže, da ne govorimo o vzgoji značajev. Uvažujemo li, da je taka nagla premena pri učitelji tudi škodljiva zdravju, priznavamo, da to ni le neumnost, temveč tudi pedagogiški greh.

[Iz kaferske šole.] Trapist frater Pius pri-poveduje v svojih zapiskih iz južno-afriškega misijona ta-le smešna dogodka iz kaferske šole: Kakor po vsem svetu, takó smo tudi v naših šolah imeli veliko težkočo, predno smo iz naših črnih učenčkov izvajali dobrih odgovorov. Nekdaj sem pri verouku vprašal učenca o stvarjenji sveta! Mali bistroglavec mi je jasno imenoval dan za dnevom do šestega dne, kar je Bog vstvarjal. „A kaj je ljubi Bog vstvaril sedmi dan“, prašam dalje. Mali modrijan je sicer vedel, da vže ni ničesar, česar ne bi bil Bog vstvaril, a mislil si je, da mora odgovoriti. „Ipalitshi“ t. j. kaša iz prosene moke, najpriljubnejša jed kaferska, odgovoril je s stisnjenim glasom. Drugikrat pritisnil sem učenca, po imenu Sukasihambe, kar pomenja „idi a pusti me“, uro na uho. Poslušal je jako pozorno. Vprašal sem ga potem „kaj mu je ura pripovedovala“ v navadnej kaferskej govorici, a on je iz cela resno odgovoril, da je ni razumel, ker je govorila angleško.

[Zadel jo je.] Profesor na gimnaziji dal je razpravljati v tretjem razredu nalogo: „Kateri so nasledki lenobe?“ Neki dijak, o katerem je bilo malo nade, da obogati književnost domovine s svojimi bodočimi plodovi, razdejal je vže dve peresi, a doslej ni mogel niti vrstice napisati. Ko pa so vže slednji dijaki oddajali svoje naloge, polotila se ga je rešilna misel. Pod napis „Nalogo“ napiše na beli čisti papir: „To so nasledki lenobe“, ter izroči nalogo. Profesor ni mogel ugovarjati, da je bila naloga res z izrazovito mislijo rešena, a kakó se je godilo dalje, o tem molči letopis.

„P. z B.“

Listnica

Uredništva: Zvonimir: Vašega nasveta hočemo se odslej zvesto držati, zato tudi ne najdete v listu Svojega dopisa. — Fr. P. v M.: zelo nas bode veselilo, če obljubo kmalo spolnite. Knjige prejel. Srčen pozdrav! — Gospode poročevalce vljudno prosimo, da nam poročila o društvenih shodih redno pošiljajo, ter nas obvestijo tudi o drugih zanimivostih na šolskem polji. — Vsem našim prijateljem: Veselo in srečno novo leto!

Upravništva: Prosimo vse p. n. odbiralce, ki so nam naročnino vže poslali, potrpljenja, ker jim nismo poslanega še pobotali. Storili pa bomo to redno in točno, kakor hitro dobimo malo odduška.

Vabilo k naročbi.

Z današnjo številko nastopi „Popotnik“ svoj XIII. tečaj ter se priporoča vsem p. n. prijateljem v blagohotno duševno in gmotno podporo v novem letu. Pred vsem prosimo vrle sotrudnike, ki so nas dosedaj v težavnem delovanju našem tako požrtvovalno podpirati blagovolili, da nam ostanejo verni podporniki tudi v bodoče; ob enem pa vabimo tudi mlajše in čile naše somišljenike, ki se nam dosedaj še niso pridružili, da stopijo v naše kolo ter nam po geslu „Viribus unitis!“ pomagajo vršiti težko našo nalogo.

Naj pa nam zvesti ostanejo tudi gmotni podporniki — predplačniki. K prospevanju podjetja je izdatna gmotna podpora neobhodno potrebna! Naj toraj gleda vsak učitelj in vsaka učiteljica, ki je član „Zaveze“, da po svojej moči donasa svoj prispevek v procvit Zaveznega glasila. Naj dela na to, da se število naročnikov vsaj podvoji, vsak odbiralatelj pa bodi tudi — točen predplačnik! Tako se bode srčna želja, katero goji obče slovensko učiteljstvo, namreč želja do razširjanja oziroma večkratnega izdavanja našega glasila gotovo uresničila: v čast našega stanú in milega nam naroda!

Kakor desilodob bode „Popotnik“ tudi v novem letu izhajal vsaki 10. in 25. dan v meseci v sedanji obliki in po sedanji ceni, ki je razvidna na čelu lista.

Naročati je list pri „Upravništvu „Popotnik-a“ v Mariboru“, kamor je pošiljati tudi naročnino, reklamacije, naznanila, itd.

Prvo številko poslali smo vsem dosedanjim odbiralateljem, so nam li vže naročnino za novi tečaj poslali ali ne. Prosimo pa vse č. prejemnike, ki si lista ne marajo več naročiti, naj nam blagovolijo to številko takoj vrniti, da vemo končno določiti število, v kolikem nam bode v prihodnje list tiskati. Če kdor želi list „na ogled“, radi mu postrežemo, samo da se pri upravištvu zanj oglasi, ali pa če nam prijatelji naznanijo dotičnikov naslove.

Prevljudno pa prosimo vse prejemnike listá, ki so z naročnino še od preje na dolgu, da se tem zanesljiveje odzovejo svojej dolžnosti v začetku novega leta, ko nam sicer delajo mnogo neprilik.

Na čvrsto in plodonosno delovanje v novem letu, ki naj bode za slovensko šolstvo in njega učiteljstvo prav srečno in veselo! V kar pomozi Bog!

Uredništvo in založništvo.

(„Zaveza slov. učiteljskih društev.“)

Razpisi natečajev.

Št. 773.

Podučiteljsko mesto.

Na četrirazredni ljudski šoli pri Sv. Duhu v Ločah se umešča podučiteljsko mesto z dohodki po četrtem plačilnem razredu definitivno ali tudi provizorično.

Prosilci in prositeljice za to mesto naj vložijo svoje redno obložene prošnje z dokazom, da so avstrijski državljani, potom predstojnega okrajnega šolskega sveta do 20. februarja 1892 pri krajnem šolskem svetu pri Sv. Duhu v Ločah.

Okr. šolski svet v Konjicah 5. jan. 1892.

Za predsednika: Bl. Ambrožič s. r.

Št. 706.

Podučiteljsko mesto.

Na četrirazredni ljudski šoli v Mahrenbergu, III. plačilnega razreda se umešča podučiteljsko mesto stalno ali začasno.

Prosilci in prositeljice naj vložijo svoje redno obložene prošnje z dokazom, da so avstrijski državljani predpisanim potom do 31. januarja 1892 pri krajnem šolskem svetu v Mahrenbergu.

Znanje slovenskega jezika je potrebno.

Okr. š. svet Marenberg 29. decembra 1891.

Predsednik: Finetti s. r.

Vsebina. I. Za novo leto! (Fr. G.) — II. O koncentraciji pouka v ljudski šoli. (I.) (H. Schreiner). — III. Zoriti je treba. (II.) (L. Lavtar.) — IV. Slovstvo. (Ocena.) — V. Doneski k zgodovini naših šol. (VI.) (Iv. Strelec.) — VI. Ljudsko šolstvo v Avstriji v šolsk. letu 1888—89. — VII. Listek. (Pisma iz Sibirije.) (XIII.) (Sib.) Listi s Kranjske. (I.) (Bruno Trdnostal.) — VIII. Društveni vestnik. — IX. Dopisi in druge vesti. — Raznoternosti. — Listnica. — X. Vabilo k naročbi. — XI. Natečaji.